

A Balaton Kiemelt Térség Hosszútávú Fejlesztési Konceptiója (2014 – 2030)

A felülvizsgálati és módosítási munka folyamata és eredményei

FEKETE KÁROLY

KUTATÓ, KUTATÁSSZERVEZŐ

Balaton Integrációs Közhasznú NKft.

Siófok, 2020.05.14.

Térségi tervezés - 2014 – 2020

ÁROP – 1.2.11/A, 2013

„Területfejlesztési tevékenység fejlesztése a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben 2014-2020 tervezési időszakra irányuló sikeres felkészülése érdekében”

című pályázat keretében

- Hosszútávú fejlesztési koncepció – 2030-ig
- Stratégiai Program 2014 – 2020
- Operatív Program 2014 – 2020

Térségi tervezés ma, 2021 – 2027 előtt

Biztosított források nélkül, jogszabályi felhatalmazás (1996. évi XXI. Törvény) alapján, saját, BFT hatáskörben

Rugalmasabb, a partnerségi tervezésre alkalmasabb saját módszertan!

Törvényi felhatalmazás

1996. évi XXI. Tv. a Területfejlesztésről és területrendezésről

15.§ (2) – Térségi fejlesztési tanácsok

- **A területfejlesztési koncepció és program kidolgozását**, a területrendezési terv készítésében való közreműködést és más közös területfejlesztési feladatokat a **Balaton kiemelt üdülőkörzete térségében a Balaton Fejlesztési Tanács** látja el.
- *a)* **vizsgálja és értékeli a kiemelt térség társadalmi és gazdasági helyzetét**, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátja,
- *b)* az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban **kidolgozza és a Kormánynak elfogadásra benyújtja a kiemelt térség területfejlesztési koncepcióját**, illetve - a kiemelt térség területrendezési tervének figyelembevételével - a kiemelt térség **területfejlesztési programját**,
- *d)* figyelemmel kíséri az operatív programok kiemelt térségben jelentkező feladatainak végrehajtását, külön döntés alapján közreműködik azok végrehajtásában

A balatoni területfejlesztési dokumentumok jelentősége

- Helyben jelentkező fejlesztési igényeket fogalmaz meg, megfelelő helyismeret birtokában
- Kormány felé történő dokumentált javaslattevés
- Integrált térségi szemlélet, széleskörű partnerség
- Európai Bizottság számára is jól értelmezhető műfaji keretek
- Részben a 1861/2016. Kormányhatározat is a BFT fejlesztési dokumentumaira épült!
- 2021 – 2027: Várhatóan az utolsó, a ma ismert formában megvalósuló EU-s támogatási ciklus – mi lesz utána? **FELKÉSZÜLÉS!!**

1. lépés: A dokumentumok felülvizsgálata

4/2018. (02.16.) BFT határozat alapján

- Széleskörű véleményezés: minisztériumok, megyék, települési önkormányzatok, önkormányzati szövetségek, MTA RKK, KSH, BFNPI...stb. (218/2009. Korm. rendelet szerint)
- Felülvizsgálati anyagok: HÉTFA Kutatóintézet, VitálPro

Legfőbb beérkezett javaslatok:

- Népeségmegtartó képesség fejlesztése: Ifjúságpolitikai Stratégia, Balatoni Ifjúsági Tanács, Balatoni Idősügyi Tanács
- Balatoni regionális főépítész státus visszaállítása
- Átfogó mederiszap-eltávolítási program
- Osztrák határ felőli közúti megközelíthetőség fejlesztése
- Térségi partnerségi együttműködéseket elősegítő inkubációs program

2. lépés: Tervezési módszertan

1. Helyzetelemzés – 2019. ősz

- Társadalmi-gazdasági folyamatok
- Fejlesztési célok megvalósulása (1861/2016 alapján)
- Térségi konfliktusok feltárása
- Intézményrendszer

2. Projektgyűjtés

- Önkormányzatok, releváns térségi szervezetek – határidő: 2019. augusztus 31.

3. Szakértői workshopok

4. Szakértői interjúk, háttéranyagok

5. Lakossági véleményvizsgálat

- DestiSmart projekt keretében – 2019. nyár-ősz
- Online véleményvizsgálat 2019. december – 2020. január

A tervezés főbb megállapításai

Új fókuszok:

- 1: Klímaadaptáció**, klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás komplex (infrastrukturális és szoft) fejlesztései
- 2: Népeségmegtartó-képesség** javítása
- 3: Térségi koordináció** erősítése.

Új fejlesztési elvek, szükségletek:

- Kulturális fejlesztések: infrastruktúra, turizmus, szemléletformálás, rendezvénykoordináció **Veszprém – Balaton EKF 2023**
- **Területi kiegyenlítés**, felzárkóztatás, társadalmi integráció

3. lépés: Az egyeztetési változat összeállítása

218/2009. Kormányrendelet által meghatározott tartalom:

- Jövőkép
- Fejlesztési elvek
- Átfogó célok
- Átfogó célok területi vonatkozásai
- Célok és helyzetértékelés kapcsolata
- Külső koherencia
- Területfelhasználás alapelvei

BFT általi elfogadás: **2020. február 21.** – társadalmi egyeztetésre **bocsátva.**

A társadalmi egyeztetésre bocsátott változat még a ***pandémia előtt*** került elfogadásra!

4. lépés: Társadalmi egyeztetés

2020. március - április

Összesen **186 tartalmi vélemény**

Véleményező szervezetek:

Minisztériumok: Miniszterelnökség, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Agrárminisztérium, Külügyminisztérium Honvédelmi Minisztérium

Területi közigazgatás szereplői: Veszprém Megyei Közgyűlés, Zala Megyei Közgyűlés, Somogy Megyei Kormányhivatal, Zala Megyei Kormányhivatal

Önkormányzati szövetségek: Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége

Települési önkormányzatok: Keszthely, Zalakomár, Balatonmagyaród, Dióskál, Egeraracs, Zalaszentmárton, Balatonvilágos, Révfülöp.

- Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft., Herman Ottó Intézet
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Kaposvári Egyetem
- Siófoki Szakképzési Centrum
- Város-Teampannon Kft.
- Nők a Balatonért Egyesület, Összefogás a Balatonért Egyesület

Tervezési dilemmák a társadalmi egyeztetés kapcsán...

1. dilemma:

Számos **projekt- vagy projektcsomag-szintű** javaslat érkezett véleményként.

Döntés: A koncepció műfaji kereti (ld. jogszabály) nem alkalmasak a projektcsomagok, projektek nevesítésére. A Stratégiai és Operatív Program tartalmazhat ilyen részletezettségű elképzeléseket.

2. dilemma:

A leggyakoribb javaslat a **koronavírus-járvány várható hatásainak** koncepcióban történő megjelenítése.

Döntés: A koncepció fejlesztési jövőképe, fejlesztési elvei, átfogó célkitűzései kevés konkrétumot tartalmaznak, **gazdasági konjunktúraciklusoktól részben függetlenek** – ellentétben a Stratégiai és Operatív Programmal!

A koncepció jövőképe

A Balaton a természetesség és a magas életminőség egységes Közép-európai mintarégiója.

A jövőkép új elemei

A Balaton kiemelt térség

- **természetes térség**, melynek ökológiai rendszere adaptálódik a klímaváltozás által támasztott kihívásokhoz, a fejlesztési beavatkozások a környezeti állapot megóvásának és a fenntartható fejlődés figyelembevételével zajlanak.
- **felelős térség**, mely magabiztosan áll ki a fenntartható fejlődés értékei mellett és mond nemet a túlfogyasztás környezetet romboló útjára.
- **a kultúra térsége**, amely regionális léptékben kapcsolódva a Veszprém 2023 Európa Kulturális Fővárosa programhoz, hosszútávon képes Európában egyedülálló, a térség értékeit is bemutató, magas minőségű kulturális attrakciós kínálatot megjeleníteni a helyben lakók és a térségbe látogatók részére
- **a térség, ahol jó lakni** – a természetes környezet minősége, az infrastruktúra állapota, a megélhetés anyagi feltételeinek megléte, a humán szolgáltatások elérhetősége és minősége, a kulturális kínálat bősége, a térségi társadalmi béke együttesen azt eredményezi, hogy a Balaton térség az itt születettek és a beköltözők számára is perspektívát képes nyújtani.
- **értékközző térség**, mely környezeti, természeti, kulturális és gazdasági értékeit, hagyományait megőrzi, a következő generációk számára továbbadja, erősítve ezzel kötődésüket.

Fejlesztési elvek

- **Táji, természeti, kulturális örökség értékek megőrzése és a fenntartható fejlődés szempontjai mentén történő fejlesztések megvalósulása**
- **A helyi lakosok életminőségének és térségi kötődésének javítása**
- **A parttól távolabbi települések fejlődési feltételeinek javítása, a területi fejlettségbeli különbségek csökkentése**
- **A térség gazdaságában a folyamatos megújulás elősegítése**
- **A társadalomban megfigyelhető tendenciákra (környezet- és egészségtudatosság) épülő fejlesztések és programok megvalósítása**
- **A térség rendezési tervével összhangban lévő területhasználati elvek érvényesítése**

Horizontális elvek:

- **Ökoszisztéma védelme**
- **Barnamezős területek hasznosítása**
- **Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrációja, esélyegyenlőség**
- **PARTNERSÉG, konfliktusok kezelése**

A koncepció fő célja

*A Balaton térségének dinamizálása,
fenntartható gazdasági fellendítése,
a régió ökológiai rendszerének megőrzésével együtt, hogy a
térségben élők és dolgozók számára
egész évben biztosítható legyen egy
kiemelkedő minőségű élet és munkakörnyezet.*

Átfogó célok

Megbízható jövedelemszerzés,
javuló életminőség, magas
környezeti minőség

vonzó a helyi lakosoknak,
látogatóknak és
letelepülőknek

Vonzó üzleti környezet, korszerű
IT rendszer

innovatív vállalkozások,
magasan képzett munkavállalók

Vonzó természeti környezet,
magas minőségű turisztikai
attrakciók szolgáltatások,
gyógyászat

növekvő tartózkodási idő,
szolgáltatásvásárlás, elégedettség

Megújulásra és cselekedni képes
szervezetrendszer

rugalmas működés és
együttműködés

Stratégiai célok és fejlesztési elképzelések

Stratégiai cél	Tartalom, fejlesztési elképzelések
Innovatív Balaton!	Versenyképességi fókuszú gazdaságfejlesztés (K+F+I, kreatív ipar, IT)
Aktív Balaton!	A fenntarthatóság szempontjait érvényesítő turizmusfejlesztés (természetjárás, kerékpározás, kulturális turizmus...stb.)
Balatoni egészség és megújulás!	Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztés, silver economy, hospice-szolgáltatások, egészségtudatos szemléletformálás
Balatoni terméket az asztalra!	Magas minőségű helyi termékek előállításának, értékesítésének segítése, hálózatfejlesztés, kapcsolódó szolgáltatásfejlesztés.
Megújuló balatoni közösségek!	Népességmegtartó-képesség növelése, közösségfejlesztés, identitás-erősítés, oktatásfejlesztés, térségi foglalkoztatás.
Természetes Balaton!	Természet- és környezetvédelem, településkép-védelem, zöldterületi fejlesztések, klímavédelem.
Egészséges környezet, tiszta Balaton!	Települési, parti, vízügyi és közüzemi infrastruktúra-fejlesztés; vízgazdálkodási és közműhálózati fejlesztések.
Elérhető Balaton!	Közlekedésfejlesztés a külső és belső elérhetőségi viszonyok javítására a környezeti és ökológiai szempontok figyelembevételével
Együttműködő Balaton!	Térségi együttműködések, térségmenedzsment, regionális koordináció fejlesztése

Jövőbeni tervezési feladatok

A Balaton Kiemelt Térség Területfejlesztési Programja (2021 – 2027)

1. Stratégiai Program
2. Operatív Program

A koncepciónál nagyobb részletezettségű, a stratégiai célkitűzésekhez csoportosított prioritástengelyekre osztott programdokumentumok – részletes intézkedésleírásokkal, projektcsomag-szintű fejlesztési elképzelésekkel, lehetőség szerint **forrásokkal és végrehajtási modellel**.

A tervezés szakmai támogatására **tematikus munkacsoport** üléseket tervezünk az alábbi témákban:

- Gazdaságfejlesztés és turizmus
- Területfejlesztés
- Agrár- vidékfejlesztés
- Közlekedésfejlesztés, közbiztonság
- Társadalom, népességmegtartás
- Kultúra
- Környezet, energetika

A Stratégiai Program társadalmi egyeztetésre szánt változata a Balaton Fejlesztési Tanács **2020. őszi ülésén** kerülhet előterjesztésre.

Köszönjük megtisztelő figyelmüket!

ELÉRHETŐSÉG:

Balaton Integrációs Közhasznú NKft.

8600 Siófok

Batthyány u. 1.

bftkht@balatonregion.hu

Társadalomtudományi Kutatócsoport

Balatonfüred

Lóczy Lajos u. 62.

8230

tarsadalomkutato@balatonregion.hu

Fekete Károly

kutató, kutatásszervező

karoly.fekete@balatonregion.hu